

י. זכור מה שאומרים חכמי הרופאים, כי יותר מאשר ראוי להבין את החולי ראוי להבין את החולה, כי חלק גדול בכל חולי, ולפעמים כל החולי בא מהלך רוחו של החולה, וכשתצליח לתקן את זה במה שאתה מרבה אתו אהבה ואחזה תעבור המחלה. המתרגל בדברים אלה יקל לו במשך הזמן להיות מעביר על מדותיו, כי כבר הורגל להביט על כל דבר מנקודת ראותו של חברו' (מכתב מאליהו ח"ד עמ' 243).

– ענין 'מעבירין לו על כל פשעיו' יש להבין על פי מה שכתב הגר"א במגילת אסתר על הפסוק ובהגיע תור נערה ונערה: בכל ראש השנה ויום הכפורים האדם חוזר בתשובה וצועק חטאתי והקב"ה ברוב רחמי מעביר על חטאיו, פירוש שהעוון עצמו אינו נמחק אלא תלוי אם יחזור בתשובה שלימה כל השנה – ימחול, ואם לאו – לא ימחול, ולפי זה יתברר נוסח הברכה האמצעית ביום הכפורים 'מלך מוחל וסולח לעונותינו ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה': החטאים שמתוודים עליהם באותו יום"כ – הוא ית' 'מעביר', ואם במשך השנה אנו עומדים בתשובתנו, הקב"ה מוחל וסולח עליהם בשנה הבאה, אולם כדי שהקב"ה 'יעביר' פשעינו, גם עלינו להיות מעבירים על מידותינו'.

(עלי שור ח"ב עמ' תל. וע"ע: שיחות מוסר לגר"ח שמואלביץ, לח תשל"ב)

*

ר' זירא כי הוה ליה מילתא בהדי איניש הוה חליף ותני לקמיה וממציא ליה כי היכי דנית וניפוק ליה מדעתיה' –

'... וכן עבד רבנו (- הגרש"ז אויערבך זצ"ל) עובדא בנפשי' כשהבחין פעם מחלון בית ששהה בו, בתלמיד חכם אחד שתקופה קצרה קודם לכן הרבה בדברי קנטורין קשים על רבנו בריבם, וכהרף עין רץ לקראתו אל הרחוב ושאל לשלומו ובידידות וחביבות יתירה, וכששאל הלה במבוכה: היש לכם טינה עלי, השיאו רבנו מיד בחכמת לבו לדבר אחר תוך שמפליג עמו בדברי תורה בהתפייסות ובידידות' (מתוך הליכות שלמה יוהכ"פ פ"ג הערה 19).

דף פח

'הרי שהיה שם כתוב על בשרו...'. נתבאר בשבת קכ.

'מבערב ישפשף'. רש"י מפרש: ירחץ עצמו בחמין מאתמול, שאם יראה קרי למחר יוכל לטבול ללא חציצה.

כתב הנצי"ב שצריך לומר לשיטתו שלא היו נוהגים לטבול בערב יום הכפורים אם אינו בעל קרי, שאם כן הלא בלאו הכי משפשף משום טבילה. ויש לדחות שהיו נוהגים לטבול משום תשובה (כמוש"כ הרוקה, וכן הביא המג"א תרו) ולא הקפידו בטבילה זו על חציצה, לכך הוצרך לומר שישפשף שמא ייטמא ויצטרך לטבול למחר טבילת טהרה.

גם יתכן שטבל שחרית ואח"כ נתלכלך, על כן הצריכו לשפשף מבערב.

ויש מפרשים: ישפשף ידו בבשרו במקום הכתם כדי להסיר מעליו טינוף הקרי ושלא יחצוץ לכשנתייבש (עפ"י רי"ף והערך).

ואף על פי שבטבילת בעל קרי לתפילה אין להקפיד כל כך על חציצה כמו טבילה לתרומה שהיא מדאורייתא – מכל מקום מצוה לשפשף שלא תהא חציצה (מרומי שדה. וכבר כתב בספר האשכול (בראש הספר, ומובא בבאור הלכה פח) שאין חציצה במקצת הגוף פוסלת בטבילת בעלי קריין. וע"ע שבט הלוי ח"א כד).

'הרואה קרי ביום הכפורים...' –

'ענין המקרה רחמנא ליצלן, פעמים הוא להצלה ממות כשהוא בעת חליו, כמו שאיתא בברכות (ג): מקרא דיראה זרע יאריך ימים, וכן ביום הכפורים כמו שאיתא שילהי יומא, שהוא זמן גמר דין דחיים ומות לבינונים, והוא כענין 'מקצת נפש ככל נפש'. ופעמים הוא למחילת עוונות – ביום הכפורים שהוא זמנו. ופעמים להבטיחו לעולם הבא כדאיתא שם גם כן, דיום הכפורים הוא עלמא דאתי כנודע. ויום הכפורים עיקרו לכפרת פגם הברית כמו שאיתא ביומא סז לכפר על מעשה עזא עזאל, וזה שאמרו מובטח לו שהוא בן עולם הבא, וכן עולם הבא נקרא 'צדיק' במשנה דריש חלק והיינו שומר הברית. ולכן ידאג כל השנה לפי שהמעשה לכאורה בהפך, אבל באמת אמרו (פסחים ג.) 'עולם הפוך ראיתי', עולם הזה נגד עולם הבא. ופעמים הוא כדי שיפרה וירבה כמו שאיתא שם 'סגי ומסגי', ופעמים שהוא להצלחה בדברי תורה כדמסיים קרא דיראה זרע יאריך – וחפץ ה' בידו יצלח, ובברכות (ה.) דרשו חפץ ה' דהאי קרא אדברי תורה, עיין שם וכן נדרש בזהר ח"א קפו' (צדקת הצדיק קה, מכת"י).